

Arctic Minerals lausuu mielipiteensä ehdotetuista muutoksista kaivoslakiin

Suomen kaivoslaki uudistettiin v 2011 ja se ei – päinvastoin kuin mitä turhan usein viime aikoina on väitetty – ole vanhentunut, eikä se ole erilainen kuin muissa pohjoismaissa. Erot muihin pohjoismaisiin kaivoslakeihin on lähinnä se, että lupamaksut ovat Suomessa paljon kalliimpia ja vain Suomessa vuosittaiset korvaukset menevät maanomistajille. Ensimmäistäkään metallikaivosta ei kaivoslain 2011 nojalla ole Suomessa avattu.

Vaatus kaivoslain uudistamisesta perustuu osittain väärinkäsityksiin, väärin tietoihin ja kielteisiin asenteisiin. Ei ymmärretä sitä, että ilman kaivoksia nykyinen elämä ei ole mahdollinen. Esimerkkeinä vääristä tiedoista on väite siitä, että 1/6 – 1/10 Suomen pinta-alasta on varattu kaivostoimintaa varten (oikea luku on 0,2%), uusia kaivoksia on paljon tulossa, kaivosyhtiöt eivät maksa veroa, veronmaksajat maksavat jälkihoitotyöt, ei ole vakuuksia jne.

Julkistettu työryhmän muutosehdotus sisältää – päinvastoin kuin mitä tavoitettiin – muutoksia, jotka toteutuessaan huonontaisivat kaivostoiminnan toimintaedellytyksiä. Muutosehdotus on kokonaisuudessaan malminetsintä- ja kaivosvastainen. Tämä näkyy mm. siinä, että todetaan, että ”malminetsintä ei saa häiritä muuta elinkeinotoimintaa” – ainutlaatuisen syrjivää ja aseentellista! Ehdotettu intressivertailu sisältää selvän riskin siitä, että malminetsintä ja kaivostoiminta luokitellaan turhaksi ja vahingolliseksi toiminnaksi, verrattuna muihin välttämättömiin elinkeinoihin kuten esim matkailu-, kylpylä-, ja hiihto-keskustoiminta.

Mikäli kaikki ehdotetut muutokset hyväksytään, odotettavissa on uusia haasteita:

- Kunnille tulee kaavoituspakon kautta veto-oikeus, kuten Norjassa jo on. Kautokeinossa kunta heitti YVA-anomuksen roskeen, sen jälkeen ei etsintää ole kunnassa tapahtunut. Etsintäyhtiöiden täytyy jatkossa oppia ennustamaan, tuleeko kunta Suomessa hyväksymään kaivoksen avaamisen, jos esim 15 vuoden etsinnän jälkeen löytyy ekonominen malmi. Tämä harkitsematon ehdotus on vedettävä pois.
- Esitetään, että jatkossa tarvitaan maanomistan lupa etsinnän jatkamiseen kun etsintä on jatkunut 10 vuotta. Tämä johtaisi sekä väärinkäytöksiin että korruptioon. Puutteellisesti mietitty ehdotus!
- Ehdotettu kaivosvero pienentäisi verotuloja sekä kunnille että valtiolle. Ymmärrettävää on, että poliitikot eivät tätä ymmärrä, mutta työryhmän edustajien täytyy ymmärtää ja kertoa, että kun tarakstellaan koko toiminta-aikaa, tulos on kaikille negatiivinen. Muistakaa, että kaivoslaki kieltää luonnonvarojen tuhlaamisen!
- Varauksen voimassaoloaika pidennettiin v 2011 kaivoslaissa vuodesta kahteen vuoteen. Nyt ehdotettu paluu entiseen tulisi johtamaan siihen, että haetaan suurempia malminetsintälupia. Tästä seuraisi kaikille osapuolille haittoja enemmän kuin hyötyjä. Yhtiömme mielestä riittää, että rajoitetaan varausten sallittua maksimikokoa.
- Kielteinen ja syrjivä asenne; ”etsintä ei saa haitata muuta elinkeinotoimintaa” sekä keskustelu ”intressivertailusta” paljastaa, ettei tunnusteta kaivostoiminnan välttämättämyyttä verrattuna muihin elinkeinoihin. Ei myöskään ymmärretä millainen signaali tällainen kokonaisuudistus on jo nyt malminetsijöille, jotka suurimmaksi osaksi ovat kansainvälisiä juniori-yhtiöitä.

ARCTIC MINERALS

Muutosehdotukset, yhdistettynä kielteiseen asenteeseen, muodostaisivat toteutuessaan myrkyllisen alaa näivettävän cocktailin. Suomi ei enää olisi houkutteleva maa; poliittinen riski ja epävarmuus liittyen mahdollisuuden kaivosluvan saamiseen heikentäisivät mahdollisuuksia rahoittaa malminetsintää Suomessa. On syytä muistaa, että sekä rahat etsintään että etsintäyhtiöt tulevat ulkomailta. Nykyinen suuri riippuvuus metallien tuonnista kasvaisi entisestään, samalla kuin liikkuminen sähköistyy ja kansainväliset kriisit ja pandemiat seuraavat toisiaan. Mihin unohtuivat maan etu, huoltovarmuus ja EU:ssa sovitut tavoitteet omavaraisuuden parantamiseksi? Tänään ymmärretään paremmin riippuvuuttamme (Venäjän) energiasta ja ruuasta. Mistä saadaan tulevaisuudessa kriittisen tärkeät akkumetallit rakenteilla oleviin tehtaisiin?

Muutosehdotukset paljastavat, ettei työryhmä ole riittävästi kuullut malminetsijöitä. Suurin osa n 50:stä malminetsintää harjoittavista yhtiöistä on pieniä, ulkomaisia ns junior-yhtiöitä, joista vain osa on Kaivosteollisuus ry:n jäseniä. Onko näitä kuultu?

Arctic Minerals toivoo, että työryhmä, keskusteltuaan vihdoinkin myös kansainvälisten malminetsijöiden kanssa, tekee lievennyksiä muutospakettiin. On tärkeää kertoa kansanedustajille miten Suomi, sen elinkeinoelämä ja jokainen yksilö ovat täysin riippuvaisia kaivostoiminnan kautta saatavista raaka-aineista. Edelleen pitää paikkansa, että mitä emme voi viljellä, kalastaa ta kierrättää, on edelleen hankittava louhimalla. Maan edun mukaista on, että säilyy vahva kansallinen kaivostoiminta. Aikooko Suomi toimia vastoin EU:ssa sovittua tavoitetta jäsenmaiden omavaraisuuden parantamisesta? Valitettavasti ehdotetut muutokset heikentäisivät toteutuessaan selvästi toiminta-edellytyksiä ja huoltovarmuutta ja vievät lisäksi takaisin kestävän kehityksen vastaiseen kaivoskolonialismiin.